

JUNÁK - český skaut, středisko Sedlčany

100 LET SKAUTINGU NA SEDLČANSKU

Výstava v Městském muzeu Sedlčany

19. 9. 2024 - 24. 11. 2024

Vznik skautského
oddílu
v Sedlčanech

1924

Zákaz činnosti
nacistickými
okupanty

1941

Poválečná
obnova

1945

Likvidace po
komunistickém
převratu

1948

Znovuzkříšení
během
pražského jara

1968

Opětovné
zrušení
organizace

1970

Obnova po
sametové
revoluci

1989

35 let bez
přerušení

2024

 MĚSTSKÉ
MUZEUM
SEDLČANY

1924 - 2024

100 let skautingu na Sedlčansku

Český skauting

V roce 1911, čtyři roky po vzniku v Anglii, se myšlenky skautingu dostávají i k nám. Zakladatelem českého skautingu je profesor Antonín Benjamin Svojsík.

Antonín Benjamin Svojsík

Základy českého skautingu jsou ovlivněny nejen jeho světovým zakladatelem Robertem Badenem Powellem, ale i americkým spisovatelem a zálesákem Ernestem Thompsonem Setonem.

Během několika let se skautské hnutí rozšířilo do desítek českých měst a vzniklo několik skautských organizací. Pak přichází první světová válka a problémy spojené s odchodem skautských vůdců na frontu. To je ale jen začátek potíží. Český skauting se narodil do velice neklidného století.

Start skautingu na Sedlčansku

Sedlčany, rok 1924 a z úst pana učitele Pražmy vzhází podnět k ustanovení odboru skautů.

Hlásí se prvních dvanáct průkopníků:

Tábor Cholín 1924

Vondra, Blažek, Šec, Pražma, Němeček, Zeman, Pejša, Poustka, Pavelka, Malý, Elišák, Šerák. Pravidelné schůzky, hraní loutkového divadla a první tábor na Cholíně. Tenkrát v období první republiky s celkovým nákladem 910 Kč pro třináct účastníků.

Pochod při oslavě 10 let sedlčanského 1. oddílu Svazu Junáků skautů RČS

V průběhu dvacátých a třicátých let pořádají Sedlčanští tábory u Psaných skal, Přívozce, Myslkovic, Vlašimi, Cholínu a Radíče. Od roku 1932 se vedení oddílu ujímá bratr

Mikánek – Akela a členská základna se pohybuje nad hranicí dvaceti členů.

Přichází druhá světová válka. Nad českým skautingem se stahuje černá mračna. V říjnu 1940 je německými úřady skautská organizace Junák zakázána. V nejrůznějších formách však skauting přežívá dál.

Poválečné období

Těžké válečné časy minuly a bratr Akela se stal velikou hnací silou pro oživení skautské činnosti na Sedlčansku. Psal se rok 1946 a opět se konal tábor u Psaných skal. Někdejší oporou oddílů byli bratři: Heller, Robin, Lang, Simba, Henry, Zoro, Don, Blesk, Luk, Sidi a sestry: Havlíková, Tvrdá, Berková a další.

2. dívčí oddíl Sedlčany (1946 nebo 1947)

Národní výbor vystavěl skautům nové klubovny na Jižním sídlišti. Kromě Sedlčan vznikají chlapecké i dívčí oddíly v Borotíně, Počepicích, Kosově Hoře, Kňovicích a Kamýku nad Vltavou. Bohatá činnost zahrnuje schůzky, výpravy, hraní divadla, účasti v průvodech, využívána je chata u Psaných skal.

Kosohorský chlapecký oddíl u zámku v Kosově Hoře (1947)

Skautům však v Československu není dlouho přáno a po únorovém komunistickém převratu v roce 1948 je Junák zklidován ve prospěch Pionýrské organizace.

Oddíly u nás ukončují činnost nebo přežívají „pod křídly“ Turistického oddílu TJ Tatran Sedlčany a jako kluby časopisu ABC.

Znovuvzkříšení v roce 1968

Po dlouhých dvaceti letech umožňuje politické uvolnění během období tzv. pražského jara obnovu oddílů i Junáka jako organizační instituce. Ustanovující středisková rada se v Sedlčanech uskutečnila 9. dubna a skautské radosti i starosti si vzali na svá bedra Akela, Robin, Simba, Long, Jestřáb, Brum, Hron, Kymla, Don, Machovský, Krejčí, Rauscherovi, Bernardová, Tvrdá, Bosáková, Skalická a Berková.

Činnost se rozjela s takovým elánem, že brzy bylo registrováno přes sto členů. Vznikají nové oddíly - sedlčanská Dvojka pod vedením MUDr. Merkla - Hakima, kosohorský oddíl s vedou-

cím Petrem Korbou, ve Vrchotových Janovicích se dětem věnují bratr Čermák - Jir a sestra Šusterová. Mezi činovníky přichází Zilvar a Prófa.

Nástup 1. kosohorského a 2. sedlčanského oddílu na táboře u Nadějkova (1969)

Tábory se konají na řadě míst: Šumava, Nadějkov, Líšnice. Využívá se (dnes již bohužel neexistující) základna na Červeném Hrádku, kterou před druhou světovou válkou pomáhali vystavět katoličtí skauti na pozemcích barona Mladoty.

Dva oddíly sedlčanských děvčat na střediskových závodech na Červeném Hrádku (1970)

Neuplynou ani tři roky a tlak vyvíjený komunistickou stranou, která neakceptuje apolitičnost Junáka a jeho stanov, zapříčiňuje zrušení organizace k 15. září 1970. Někteří členové s činností končí, jiní pokračují v turistických či pionýrských oddílech. Také všechen nashromážděný majetek se musí předat pionýrům.

Listopad 1989

Nejen listí padlo v tomto měsíci. Především byla k pádu donuce na vláda komunistické strany a se sametovou revolucí se českým skautům a skautkám začalo blýskat na lepší časy. Oficiální ustanovující schůzi 3. ledna 1990 v sedlčanském KDJS začíná nová a doposud nejdelší etapa svobodného skautingu na Sedlčansku.

Fotka vlčat z Olešníku 1991

Smíšek, sestry Berková, Stočesová, Bílková.

Bratr Josef Vermach - Simba zakládá středisko věřících skautů Zvon. Středisko Růže vedl od roku 1993 František Zeman – Prófa.

Začíná se v podstatě od nuly. Vybavení sice schází, ale nadšení lidí ho převyšuje. Do čela střediska Růže a jeho oddílů se staví vedoucí i jejich svěřenci z šedesátých let: Dan, Robin, Prófa, Zub, Hakim, Jir, Emir, Čiča, Mandy, Akela, Kubula,

Sedlčanská družina Sojek na okresních závodech Na Dědku 1995

Družina Lišáků kosohorského oddílu na táboře u Krásné Hory 1998

Oddíl v Kosově Hoře přebírá po M. Jiráčkovi - Emirovi Antonín Řehák - Áz, dívky vede Jana Řeháková a Alena Fafková. Střediska Zvon se ujímá Milan Vácha.

Ke konci devadesátých let členská základna klesá a objevuje se myšlenka na sloučení Růže a Zvonu.

Kosohorský oddíl o síle jedné družiny na putovním táboře podél Sázavy 2004

V Sedlčanech a Kosově Hoře fungují chlapecké i dívčí oddíly. Pořádají se tábory Peklo, Mastník, Líšnice, Olešník, Hluboký les, Obory, Krásná Hora, Vysoký Chlumeč. Buduje se stále tábořiště na Prófově louce u Musíku. Oddíly se pravidelně účastní okresních akcí jako jsou závody a setkání.

V novém tisíciletí

Situace s malým počtem členů a nedostatkem vedoucích vede v roce 2002 ke vstupu v té době slabšího střediska Růže do Zvonu. V Sedlčanech už tou dobou neexistuje žádný jiný oddíl, kromě 13. oddílu Zvonu. Zaniklou Růží představuje jen velice slabý oddíl v Kosově Hoře.

**Vlajková četa na táboře
Velká Lečice 2009
– 1. oddíl Kos Kosova Hora**

Po A. Řehákovi - Ázovi přebírá oddíl J. Čihák – Pedro.

Pravidelné týdenní schůzky, výpravy, sportovní i kulturní akce a hlavně obětavá práce vedoucích láká stále více děvčat a chlapců.

Ve vedení střediska zůstávají F. Zeman - Prófa, Dušan a Milan Váchovi, J. Hájek – Kubula, J. Hejhal, M. Čekal - Číča, Áz, V. Voděnková a Mandy. I pro malý počet dětských členů se vedoucí snažili udržet zajímavý program během roku a letní tábory.

Odliv vedoucích z důvodu studia, zaměstnání, osobních i rodinných důvodů pokračuje a v Sedlčanech zaniká i poslední oddíl.

Naproti tomu v Kosově Hoře začíná zhruba od roku 2006 členská základna skokově narůstat.

Pořádají se tábory na nových tábořištích u Libohoště, Velké Lečice, Počepic, Vlkonic, Krásné Hory a Kamenice.

**Kosohorská družina
skautů překonává potok
při závodech na
Červeném Hrádku
2016**

**Velikonoční vandr
Kosováků k pomníku
Jiřího Wolкера
u Lipnice 2017**

Děti přicházejí, odrůstají a většinou oddíl zase opouštějí, ale nových tváří se objevuje naštěstí víc než těch, které mizí. Do roku 2016 se členská základna pohybuje kolem 60 osob a pak začíná opět růst. Covidová léta jsou pro činnost oddílů sice nepřijemná, ale bez újmy je zvládají a zájem o skauting ještě vzrůstá.

Středisko Sedlčany v současnosti

V současné době funguje středisko Sedlčany na základě dvou dětských oddílů v Kosově Hoře sídlících od roku 2008 v klubovně na vlakovém nádraží. Je součástí spolku Junák – český skaut, jenž je největší skautskou organizací v ČR s více jak 75 tisíci členy.

Oddílům a samotnému středisku věnují svůj čas vedoucí P. Pittnerová, T. Endrstová, T. Zavadilová, L. Němcová, J. Čihák,

Kosováci na táboře Kamenice 2023

P. Svoboda, M. Barták, M. Tůma, A. Řehák, J. Hájek. Na dobrém chodu oddílů se ale podílí další řada starších členů střediska, rodičů a přátel.

Již několikátým rokem je členská základna nad hranicí 100 členů, z toho je přes 70 aktivních dětí v několika věkových kategoriích. Benjamínci – předškoláci a prvňáci, vlčata a světlušky – chlapci a dívky do 10 let, skautky a skauti – do věku 15 let, rangers a roveři ve studentském věku.

Bližší informace o životě oddílů a vedení střediska Sedlčany lze nalézt na oddílovém webu <https://skaut-kh.skauting.cz> a střediskovém webu www.skautsedlcany.cz

Na prahu druhé stovky

Skauting na Sedlčansku slaví letos 100 let. Pozorný čtenář si nejspíš řekne, jak je to možné? Počátek sice datujeme do roku 1924, ale vždyť v průběhu času byl několikrát zakázán. Vysvětlení je prosté. Skauting je hnutím, v němž si členové snaží formovat svůj vlastní život podle skautských zásad, kdežto Junák je organizace, která nás sice sdružuje, ale existenčně na něm hnutí není závislé. Pokud jsou tedy členové hnutí věrni svým zásadám i v době potlačování osobní svobody a demokracie, je prakticky „nerozpustné“. A protože takoví lidé v našem kraji byli a jsou, můžeme letos popřát sedlčanskému skautingu hodně štěstí do další stovky.

S pomyslným stiskem levice vše nejlepší!

*Junák - český skaut, středisko Sedlčany,
Kosova Hora 443, 262 91*

děkuje sponzorům výstavy:

